

چکیده

دیابت یکی از شایع‌ترین بیماری‌های مزمنی در سالمندان است که عوامل روان‌شناختی از جمله تنظیم هیجانی، حمایت اجتماعی و کانون کنترل نقش مهمی در اداره و مهار آن ایفا می‌کنند. هدف پژوهش حاضر تعیین نقش تنظیم هیجانی، حمایت اجتماعی و کانون کنترل در پیش بینی وضعیت روانشناختی سالمندان مبتلا به دیابت بود. روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی و معادله پیش بین است بود. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی افرادی که مبتلا به دیابت مراجعه کننده به انجمن خیریه حمایت از بیماران دیابتی استان گیلان در سه ماهه پایانی سال ۱۳۹۶ به تعداد ۱۴۰۰ نفر بود که از این بین با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس و با توجه به شرایط ورود و خروج از پژوهش تعداد ۲۵۰ نفر انتخاب و پرسشنامه‌های افسردگی، اضطراب، استرس لایویند و لایویند (۱۹۹۵) (DASS-21)، تنظیم هیجانی گروس و جان (۲۰۰۳)، حمایت اجتماعی واکس و همکاران (۱۹۸۶) و کانون کنترل راتر (۱۹۶۶) را تکمیل کردند. داده‌های به دست آمده با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه به روش گام به گام مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌های پژوهش نشان داد بین نمره کل تنظیم هیجانی و خرده مقیاس ارزیابی مجدد، نمره کل حمایت اجتماعی هیجانی و حمایت خانواده، دوستان و افراد مهم دیگر و کانون کنترل درونی با وضعیت روانشناختی سالمندان مبتلا به دیابت رابطه منفی و معنی‌دار وجود دارد. در مقابل، بین کانون کنترل بیرونی با وضعیت روانشناختی سالمندان مبتلا به دیابت رابطه مثبت و معنادار وجود دارد ($P < 0/05$). همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که متغیرهای حمایت افراد مهم دیگر، حمایت دوستان، کانون کنترل درونی، کانون کنترل بیرونی، حمایت خانواده در مجموع ۲۹ درصد وضعیت روانشناختی سالمندان مبتلا به دیابت را به طور معنی‌دار پیش بینی می‌کنند ($R^2 = 0/289$). بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت تنظیم هیجانی، حمایت اجتماعی و کانون کنترل با وضعیت روانشناختی سالمندان مبتلا به دیابت رابطه داشته و تا حدودی قادر به پیش‌بینی معنی‌دار آن هستند.

کلید واژه‌ها: تنظیم هیجانی، حمایت اجتماعی، کانون کنترل، دیابت، سالمندان